

IAVE vabatahtliku tegevuse ülddeklaratsioon

**IAVE = International Association for Volunteer Effort –
Rahvusvaheline Vabatahtlike Püüdluste Ühing**

Vabatahtlik tegevus on kodanikeühiskonna vundamendikivi. See tegevus toetab inimkonna üllaimat püüdlust tagada kõigile inimestele rahu, vabadus, turvalisus ja õiglus. Üleilmastumise ja pidevate muutuste ajastul jääb maailm aina väiksemaks, inimesed muutuvad üha rohkem üksteisest sõltuvaks ja elu läheb keerulisemaks. Üksikisiku või rühma vabatahtlik tegevus aitab:

- tugevdada ja säilitada kogukondlikkust, hoolivust ja omakasupüüdmatut teenimist;
- igal inimesel kogukonna liikmena kasutada oma õigusi ja vastutust, ühtlasi kogu elu õppides ja arenedes, et täielikult oma võimeid rakendada;
- inimesi üksteisest eemale tõukavate erinevuste kiuste leida ühendavaid lülisid, et võiksime elada koos elutervetes, säästvates kogukondades, otsida ühiselt uuenduslikke lahendusi ning üheskoos kujundada oma saatust.

Uue aastatuhande koidikul kuulub vabatahtlik tegevus olulisena kõigi ühiskondade juurde, ja see muudab tõhusalt tegelikkuseks ÜRO avalduse, et “Meie, rahvad” oleme suutelised muutma maailma.

*****

Käesolev deklaratsioon toetab iga naise, mehe ja lapse õigust vabalt ühineda ja vabatahtlikuna tegutseda, hoolimata tema kultuurilisest või rahvuslikust päritolust, usutunnistusest, vanusest, soost või füüsilisest, sotsiaalsest ja majanduslikust seisundist. Kõigil maailma inimestel peab olema õigus vabal tahtel pühendada oma aega, oskusi ja energiat teistele inimestele ja oma kogukondadele, nii isikliku kui ka kollektiivse tegevuse kaudu, ootamata vastutasuks raha. Me püüdleme vabatahtliku tegevuse arendamise suunas, mis:

- haarab kaasa terve kogukonna oma probleemide tuvastamise ja nendega tegelemisse;
- julgustab noori vabatahtliku tegevuse kaudu saama iseseisvaks eluks kasulikke juhtimiskogemusi;
- teeb kuuldavaks ka need, kes ise enda eest rääkida ei saa;
- võimaldab kõigil vabatahtlikus tegevuses osaleda;
- pakub täiendust teiste sektorite vastutusrikkale tegevusele ning palgaliste töötajate jõupingutustele, kuid ei asenda neid;
- võimaldab inimestel rikastada oma teadmisi ja oskusi ning täielikult arendada suutlikkust, eneseusaldust ja loovust;
- edendab perekondlikku, kogukondlikku, riiklikku ja üleilmset solidaarsust.

Usume, et vabatahtlikud ja organisatsioonid jagavad koos kogukondadega, mille heaks nad töötavad, ühist vastutust, et:

- luua keskkondi, kus vabatahtlike tähendusrikas töö aitab jõuda kokkulepitud tulemusteni;
- määratleda vabatahtlike osaluskriteeriumid, samuti ka kriteeriumid, mille alusel organisatsioon või vabatahtlik oma seotuse lõpetab. Ühtlasi välja töötada strateegia vabatahtliku tegevuse juhtimiseks;
- pakkuda kaitset ohtude kõrvaldamiseks nii vabatahtlikele kui ka neile, keda vabatahtlikud aitavad;
- pakkuda vabatahtlikele sobivat koolitust, anda hinnangut ning jagada tunnustust;
- tagada osalemisvõimalus kõigile, kõrvaldades teelt füüsilised, majanduslikud, sotsiaalsed ja kultuurilised tõkked.

*****

Võttes arvesse põhilisi inimõigusi, mis on kirjas ÜRO inimõiguste deklaratsioonis, vabatahtliku tegevuse põhimõtteid ning vabatahtlike ja nendega seotud organisatsioonide vastutust, kutsume kõiki vabatahtlikke veenma teisi vabatahtliku tegevuse loovas ja ühendavas jõus, mis:

- ehitab üles võimekaid eluterveid kogukondi, mis austavad kõigi inimeste väärikust;
- volitab inimesi kasutama neile kui inimolenditele antud õigusi ja seeläbi täiustama oma elu;
- aitab lahendada sotsiaalseid, kultuurilisi, majanduslikke ja keskkonnaprobleeme;
- ehitab ülemaailmses koostöös inimlikumat ja õiglasemat ühiskonda.

Samuti kutsume üles:

- kõigi elualade juhte üheskoos looma tugevaid, nähtavaid ja edukalt toimivaid kohalikke ja riiklikke vabatahtlike keskusi kui vabatahtliku tegevuse tugiorganisatsioone;
- valitsusi tagama kõigile inimestele õigus vabatahtlikuks tegevuseks, kõrvaldama õiguslikud takistused vabatahtlikus tegevuses osalemise teelt, kaasama vabatahtlikke oma töösse, andma mittetulundusühingutele ainelist abi vabatahtlike tulemusliku kaasahaaramise ja juhtimise edendamiseks ning toetamiseks;
- ärijuhte julgustama oma töötajaid kogukonnas vabatahtlikuna kaasa lööma ja hõlbustama nende vabatahtlikku tegevust, samuti rakendama inimesi ja raha vabatahtliku tegevuse infrastruktuuride arendamiseks;
- meediajuhte rääkima vabatahtlikest ja andma informatsiooni, mis julgustab inimesi kaasa lööma vabatahtlikus tegevuses ning abistab neid selles;
- haridusjuhte julgustama igas eas inimesi ja pakkuma neile abi vabatahtlikus tegevuses osalemiseks, luues neile võimalusi sellest õppida ja seda kajastada;
- usujuhte tegema selgitustööd, et vabatahtlik tegevus on kohane vastus kõigi inimeste vaimsele kutsele teenida teisi;
- mittetulundusühingute juhte looma vabatahtlikkust pooldavaid keskkondi ja panustama vabatahtlike tulemuslikku kaasamisse inime tööjõudu ja raha.

Kutsume ÜRO-d üles:

- kuulutama käesolev kümnend "Vabatahtlike ja kodanikuühiskonna kümnendiks", et tunnustada vabade ühiskondade institutsioonide tugevdamise vajadust;
- tunnustama punast V-d kui vabatahtliku tegevuse sümbolit.

IAVE kutsub kogu maailma vabatahtlikke ja kõigi elualade juhte ühinema koostööks, et edendada ja toetada tulemuslikku kõigile kättesaadavat vabatahtlikku tegevust kui kõigi maade ja rahvaste solidaarsuse sümbolit. IAVE kutsub üleilmset vabatahtlike kogukonda üles vabatahtliku tegevuse ülddeklaratsiooniga tutvuma, selle üle arutlema, seda toetama ja ellu viima.

Vastu võetud IAVE (International Association for Volunteer Effort) rahvusvahelise nõukogu poolt 16. ülemaailmsel vabatahtlike konverentsil Amsterdams (Holland), jaanuaris 2001. aastal, rahvusvahelisel vabatahtlike aastal.

Deklaratsiooni tõlkimist ja avaldamist toetab Balti-Ameerika Partnerlusprogramm, mida finantseerivad ühiselt Ameerika Ühendriikide Rahvusvahelise Abi Agentuur ja Avatud Ühiskonna Instituut.